

Top 10: luetuimmat YP:n nettiartikkelit vuonna 2013

TUUKKA TAMMI

Painettu, kuudesti vuodessa ilmestyvä 120-sivuinen lehti on Yhteiskuntapolitiikan kova ydin, mutta sen rinnalla yksittäisten YP-artikkelien ja myös lehden lyhyempien kirjoitusten lukeminen netin kautta lisääntyy kovaa vauhtia. YP:tä on nyt reilun vuoden ajan arkistoitu julkari.fi-tietokantaan, jonka statistiikka on komeaa luettavaa: vuonna 2013 YP:n artikkeleita ladattiin tietokannasta keskimäärin noin 10 000 kertaa kuussa. Koko vuoden tarkka luku on 122 164 yksittäistä ladatakseen pdf-tiedostoa eli YP:n kirjoitusta. YP toimii niin kutsutun viivästetyn open access -julkaisemisen periaatteella, jonka mukaan koko lehden sisältö viedään vapaasti saataville kahden numeron viiveellä. Tätä uudemmista lehdistä on 2–3 artikkelia verkossa heti tuoreeltaan.

Vaikka tutkimus ei perustukaan listahittien metsästykseseen, oli vuoden vaihduttua kiinnostavaa katsoa hieman tarkemmin, mitä kirjoituksia netin kautta ladattiin eniten. Seuraavassa YP:n Top 10 vuodelta 2013.

Latausten huippukuukausi oli lokakuu, jolloin YP:n arkistosta ladattiin lähes 13 000 kirjoitusta. Lokakuun loppuun ajoittui vuoden viides numero, jonka neljästä artikkelista oli näyttäviä uutisia niin Helsingin Sanomissa, Ylen uutisissa kuin STT:n uutisen myötä alueellisissa sanomalehdissä kautta maan. Näkyminen valtakunnallisessa mediassa heijastuu suoraan latausmääriin: viitosnumeron ja koko viime vuoden ladatuin artikkeli olikin Hesarin etusivullaan näyttävästi uutisoima Katja Vilkan, Mari Vaattovaaran ja Hanna Dhalmannin *Kantaväestön pako? Miksi maahanmuuttajakesittymistä muutetaan pois?* Se ladattiin julkari.fi:stä lähes 2 400 kertaa vain muutaman viikon aikana.

Yli tuhat kertaa vuodessa ladattuja artikkeleita oli useita. Osa niistä oli viime vuonna julkaistuja, mutta eivät suinkaan kaikki. Myös vanhemmilla jutuilla on menekkiä. Esimerkiksi Matti Alestalon *Rakennemuutokset ja sukupolvet* on julkaistu jo vuonna 2007, mutta sitä ladattiin viime vuoden aikana lähes 1 500 kertaa. Latauksista valtaosa tapahtui kahden kevätkauden aikana; Alestalon artikkeli oli Tampereen yliopiston pääsykoemateriaalina. Samasta syystä suosioon nousi Liisa Häikiön ja kumppaneiden artikkeli *Vastuullinen ja valitseva kansalainen: vanhushoivapolitiikan uusi suunta* (3/2011).

Jo aiemmin oli julkaistu myös Heikki Hiilamon ja Olli Kankaan *Väärien profettojen jäljillä? Kahdeksan erää tuloerojen vaarallisuudesta* (2/2012), joka nousi kevättalven hitiksi Koneen säätien myönnettyä artikkelille Vuoden tiedekynä -palkinnon. Jonkin asteiseksi kestohitiksi näyttää muodostuneen Pekka Hakkaraisen ja kumppaneiden artikkeli *Kukkaa pukkaa – kannabiksen kotikasvatus Suomessa* (2/2011), jota ladattiin tasaisesti ympäri vuoden.

Vuoden 2013 ylivoimainen listaykkönen ei kuitenkaan ole pitkä tutkimusartikkeli vaan kirja-arvio. Kuten monien artikkelien, myös tämän tekstin suosio

perustuu mediahuumioon. Kyseessä on Raija Julkusen kirjoitus *Yhteiskuntasopimuksella kohti tulevaa* (1/2013). Oikeaan saumaan osunutta kirja-arviota Pekka Himasen Sinisestä kirjasta ladattiin kevättalvella 2013 niin kutsutun Himasgaten aikana noin 5 500 kertaa.

Vaikka suurimmat latausmäärät selittyvät näyttävällä uutisoinnilla, pääsykokeilla tai palkinnoilla, on ilahduttavaa huomata, että myös moni vähemmän mediavetoinen tutkimus-artikkeli on saanut netin kautta paljon yleisöä. Aivan listakärjen tuntumaan nousivat muu-an muassa Maija Mänttari-van der Kuipin *Julkinen sosiaalityö markkinoistumisen armoilla?* (1/2013), Mikko Jauhon *Tiedevastaisuutta vai tiedekriittisyyttä? Vähähiilihydraattisen ruo-kavalion kannattajien käsityksiä asiantuntijuudesta ja tieteellisestä tiedosta* (4/2013), Antti Saloniemen ja kumppaneiden *Opinnot ja työt. Kehityspolkuanalyysi ylemmän korkeakoulu-tutkinnon suorittaneiden nuorten työurista* (4/2013) sekä Sari Kehusmaan ja kumppanei-den *Omaishoidon vaikutus ikääntyneiden hoidon menoihin* (2/2013).

Yllä nimettyjen kirjoitusten sijoittuminen YP:n ”hittilistalle” perustuu siis julkari.fi-ar-kiston latauslukuihin. Siitä, mitkä jutut painetusta lehdestä saavuttavat lukijoiden suosi-on, tiedämme toistaiseksi vähemmän.

*

Hyvä käsite sisältää väitteen. Kriminologisen empirian pohjalta muodostettu *pelkopara-doksi* väittää, että yhteiskunnassamme ovat keskimäärin eniten huolissaan he, joilla on vä-hiten syytä olla huolissaan ja vähiten huolissaan he, joilla olisi syytä olla eniten huolissaan.

Tämän numeron ensimmäisessä artikkelissa on selvitetty, mitkä yksilölliset tekijät ja asuinalueen piirteet ovat yhteydessä turvattomuuden kokemukseen omalla asuinalueella. Teemu Kemppaisen, Henrik Lönnqvistin ja Martti Tuomisen tutkimuksen mukaan ris-ki turvattomuuden kokemukseen on suurempi erityisesti nuorilla naisilla ja omakohtais-ta väkivaltaa kokeneilla tai nähneillä sekä sosiaalisesti tuetuissa vuokrakerrostaloissa ja rai-deliikenteen aseman läheisyydessä asuvilla. Myös asuinalueen runsaat häiriöaiheiset häly-tystehtävät ja alueen sosioekonominen huono-osaisuus altistavat turvattomuudelle. Ky-selytutkimusten mukaan noin joka viides on pelännyt kulkemista omalla asuinalueella.

Pelkoparadoksin peruskysymykseen – kenellä pelkoon oikeastaan on aihetta – tutkijat eivät saa aineistostaan vastausta, mutta he toteavat, että turvattomuuden kokemuksella on kuitenkin aina seurauksensa: se heikentää pelkääjän elämänlaatua ja jopa terveyttä se-kä vaikuttaa asuinalueiden arvostukseen ja kehitykseen.

*

YP:ssä on viimeiset kaksi vuotta pakinoi-nut Katja Kettu. Tässä numerossa Katja ojentaa kirjallisen viestikapulan eteenpäin ja vauhtiin kiihdyttää Juhani Känkänen. YP kiittää Kat-jaa ja toivottaa menestystä hänen kirjailijanuralleen myös jatkossa!